

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Ondřej Lepš

**Role České inspekce životního prostředí v ochraně
životního prostředí**

Bakalářská práce

Olomouc 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Role České inspekce životního prostředí v ochraně životního prostředí vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne

Podpis

Obsah

Úvod

1. Základy ochrany životního prostředí v České republice
2. Vymezení základních pojmů
3. Postavení České inspekce životního prostředí
4. Působnost a pravomoci České inspekce životního prostředí
  - 4.1 Obecné vymezení působnosti a pravomocí inspekce
  - 4.2 Působnost v oblasti ochrany přírody a krajiny
  - 4.3 Působnost v oblasti ochrany ovzduší
  - 4.4 Působnost v oblasti ochrany vod
  - 4.5 Působnost v oblasti ochrany lesa
  - 4.6 Působnost v oblasti nakládání s odpady
  - 4.7 Působnost v oblasti nakládání s chemickými látkami
  - 4.8 Působnost v oblasti obchodování s ohroženými druhy
  - 4.9 Působnost v oblasti nakládání s geneticky modifikovanými organismy
  - 4.10 Působnost v oblasti prevence závažných havárií
  - 4.11 Působnost v ostatních oblastech
5. Ostatní činnosti České inspekce životního prostředí
  - 5.1 Poskytování informací, podávání podnětů a stížností
  - 5.2 Mezinárodní spolupráce
6. Praktické fungování České inspekce životního prostředí
  - 6.1 Souhrnný přehled činnosti inspekce
  - 6.2 Významné případy řešené inspekcí

Závěr

Použité zdroje

Shrnutí

Úvod

Člověk odnepaměti svou činností ovlivňuje prostředí, ve kterém žije. V posledním století však začínají být jeho zásahy do životního prostředí natolik významné, že je na místě hovořit o reálném ohrožení života na Zemi. Hlavní příčinu představuje mohutný vědeckotechnický rozvoj lidské civilizace podmíněný novými vědeckými objevy a poznatky. Ke zlepšení situace rozhodně nepřispívá ani prudký nárůst počtu obyvatel na Zemi, který v současnosti dosahuje již téměř 7 miliard. Ochrana životního prostředí se tak stává stále více aktuálním a diskutovaným tématem.

Cílem této bakalářské práce je poskytnout ucelený přehled o České inspekci životního prostředí jakožto důležitém orgánu státní správy České republiky, jenž má na starosti právě efektivní ochranu životního prostředí. Téma práce jsem zvolil s ohledem na svůj zájem o problematiku životního prostředí a s cílem poznat blíže instituci, o které není tolik slyšet, jejíž činnost je však pro celou společnost velmi významná.

Na úvod je stručně shrnuta celková ochrana životního prostředí, a to z pohledu historického i současného. Následují definice základních pojmů, které se k dané problematice vztahují. Hlavní část podrobně pojednává o postavení, organizaci, působnosti a pravomocích České inspekce životního prostředí, uveden je rovněž stručný přehled o jejím praktickém fungování s uvedením významných případů, které v poslední době tento orgán řešil.

Základním zdrojem při zpracování této práce byly platné právní předpisy a tištěná literatura vztahující se k tématu. Velká část informací pochází rovněž z internetových stránek České inspekce životního prostředí, a to včetně Výroční zprávy za rok 2012, která posloužila ke shrnutí výsledků činnosti této instituce. Použita byla i příslušná soudní judikatura.

Za pomoc při zpracování bakalářské práce bych rád poděkoval paní JUDr. Veronice Tomoszkové, Ph.D., a panu JUDr. Ondřeji Víchovi, Ph.D.

1. Základy ochrany životního prostředí v České republice

Na území České republiky se ochrana životního prostředí začala prosazovat po první světové válce v souvislosti se zřizováním chráněných území regionálního charakteru. Roku 1955 bylo vyhlášeno první velkoplošné chráněné území, Chráněná krajinná oblast Český ráj. Následující rok vstoupil v platnost zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody.¹

V roce 1960 byl v Československu zřízen první inspekční orgán ochrany životního prostředí, Státní vodohospodářská inspekce, přejmenovaná roku 1987 na Českou vodohospodářskou inspekci. Jejím hlavním účelem bylo omezit rostoucí znečištění vod, které v té době představovalo závažný problém. Vedle ní od roku 1967 fungovala rovněž Česká technická inspekce ochrany ovzduší. Navzdory těmto snahám vládnoucího režimu byla celková ochrana životního prostředí nedostatečná a byla podrobována silné kritice.²

V souvislosti se změnou politické a společenské situace po roce 1989 došlo k zásadním změnám v právním řádu, které znamenaly mimo jiné i důslednější ochranu životního prostředí. Byla přijata celá řada právních předpisů z této oblasti, mezi nimi i zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který vymezil šest kategorií zvláště chráněných území – národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.³ Postupně jsou na našem území zřizovány biosférické rezervace UNESCO, funguje zde projekt Evropských ekologických sítí a systém Natura 2000 chrání významné přírodní lokality a nejohroženější druhy rostlin a živočichů.⁴

Došlo také ke zřízení nových orgánů v oblasti ochrany životního prostředí. Mezi nejdůležitější patří Česká inspekce životního prostředí, která nahradila výše uvedené inspekční orgány na úseku ochrany vod a ovzduší. Zároveň byla rozšířena její působnost na další složky životního prostředí – ochranu lesa, přírody a krajiny a odpadové hospodářství.⁵ Významnou roli v ochraně životního prostředí však v současnosti hraje celá řada dalších orgánů státní správy.

Ústředním orgánem státní správy na tomto úseku je Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) zřízené zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných

¹ MÜLLEROVÁ, Monika. *Člověk a prostředí – globální environmentální problémy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 117.

² *Česká inspekce životního prostředí: O jednom významném, ale zapomenutém výročí* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2778_O-jednom-vyznamnem-ale-zapomenutem-vyroci>.

³ § 14 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ MÜLLEROVÁ, Monika. *Člověk a prostředí – globální environmentální problémy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 120.

⁵ DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 67.

ústředních orgánů státní správy České republiky, který v § 19 také vymezuje jeho pravomoc a působnost. Ministerstvo koordinuje postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy ve věcech životního prostředí a zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí.⁶ Do oblasti životního prostředí však svou činností zasahují i další ministerstva – Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj nebo Ministerstvo kultury.

Kromě ministerstev mají pro tuto oblast zásadní význam také další orgány. Jedná se jak o ústřední orgány státní správy, např. Státní úřad pro jadernou bezpečnost a Český báňský úřad, tak o specializované orgány státní správy, kterými jsou kromě České inspekce životního prostředí dále např. Česká obchodní inspekce, Český hydrometeorologický ústav, Správy národních parků a chráněných krajinných oblastí, hlavní hygienik ČR nebo krajské hygienické stanice.⁷

---

⁶ § 19 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

⁷ DOHNAL, Vítězslav, ČERNÝ, Pavel. *Stát, obec, kraj a občan při ochraně životního prostředí*. Praha: Edice Planeta, 2005, s. 20-24.

2. Vymezení základních pojmů

Předtím, než se podrobně zaměřím na činnost České inspekce životního prostředí, je nutné vymezit některé pojmy, které se vztahují k danému tématu.

Vymezení pojmu životní prostředí se již objevila celá řada. Na mezinárodní konferenci v Tbilisi roku 1979 byla přijata definice, podle níž je životní prostředí „systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, které jsou a nebo mohou být s člověkem v neustálé interakci.“⁸ Kempův Slovník životního prostředí pak uvádí, že se jedná o „kombinaci různých fyzických a biologických prvků, které ovlivňují život jedince.“⁹

Zásadní je však z právního hlediska definice uvedená v § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, která říká, že jím je „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.“¹⁰

Nezbytné je dále definovat právo životního prostředí jako vědeckou disciplínu, jež je chápána jako „soubor platných právních norem a institutů regulujících společenské vztahy, které souvisejí s ochranou a reprodukcí hmotných složek životního prostředí.“¹¹

Dalším důležitým pojmem, který je třeba objasnit, je samotný výraz inspekce. Nový akademický slovník cizích slov tento pojem definuje jako „úřední dozor, dohled, kontrolní prohlídku“.¹² Z hlediska terminologie správního práva je pojem inspekce vnímán jako samostatný správní úřad – organizační složka státu se specializovanou věcnou a celostátní územní působností, zpravidla podřízený ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu orgánu, jehož hlavní činností je výkon správního dozoru. Člení se na ústřední inspektorát a územně dekoncentrované inspektoráty. Vlastním výkonem dozoru jsou pověřeny oprávněné úřední osoby – inspektoři. Kromě České inspekce životního prostředí působí v České republice např. Státní energetická inspekce, Česká obchodní inspekce, Drážní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce nebo Česká školní inspekce.^{13 14}

Pojem dozor definuje slovník spisovné češtiny jako „bedlivé pozorování a sledování se zřetelem na zachování pořádku, pravidel chování a předpisů.“¹⁵ Učebnice správního práva

⁸ MÜLLEROVÁ, Monika. *Člověk a prostředí – globální environmentální problémy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 8.

⁹ KEMP, David. *The environment dictionary*. London: Routledge, 1998, s. 127.

¹⁰ § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ PEKÁREK, Milan a kol. *Péče o životní prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 1993, s. 22.

¹² KRAUS, Jiří a kol. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2005, s. 353.

¹³ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Praha: ASPI, a.s., 2009, s. 221.

¹⁴ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 292.

¹⁵ FILIPEC, Josef a kol. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Praha: Academia, 2007, s. 69.

od prof. Hendrycha stanoví, že pod pojmem dozor lze chápat „aktivitu, jejíž podstatou je pozorování určité činnosti nebo určitého stavu, na které navazuje hodnocení, popřípadě též aplikace prostředků směřujících k zajištění účelu sledovaného dozorčí činností.“¹⁶

Nejobsáhlejší vymezení podává Slovník veřejného práva československého, který definuje dozor jako „soubor funkcí, jejichž jádro záleží v tom, že dozírající pozoruje činnost jiného kritickým způsobem podle směrnic činnost tuto určujících, maje na pozorovaného aspoň virtuálně vliv směřující k tomu, aby činnost pozorovaná byla udržena ve shodě se směrnicemi pro ni danými.“¹⁷

Správní dozor jakožto výkon státní správy znamená „správní činnost, při které vykonavatel veřejné správy (dozorčí úřad) pozoruje chování nepodřízených subjektů a porovnává je s chováním stanoveným závazně právním předpisem či jiným pravidlem jako chováním žádoucím. Dozor se uskutečňuje ve vnějších vztazích správních úřadů, tzn. vůči fyzickým a právnickým osobám, které nejsou k orgánům veřejné moci ve vztahu podřízenosti ani netvoří součást organizační soustavy veřejné správy.“¹⁸

Prof. Sládeček ve své učebnici správního práva podává obdobnou definici správního dozoru, když stanoví, že se jedná o „zákonem povolenou činnost správy, při které dozorčí orgán sleduje chování nepodřízených subjektů a ve věcech své specializované působnosti je porovnává s chováním žádoucím, tj. zda je v souladu s právními předpisy.“ Jinak řečeno se jedná o „zvláštní kontrolní činnost veřejné správy směřující vůči nepodřízeným subjektům.“¹⁹

Správní dozor (dříve často označovaný jako „vnější správní kontrola“) lze považovat za relativně samostatnou správní činnost. Uskutečňuje se ve vnějších vztazích veřejné správy, tedy vůči fyzickým a právnickým osobám stojícím mimo rámec vztahů nadřízenosti a podřízenosti, které jsou typické pro oblast veřejné správy.²⁰ Jde o činnost věcně specializovanou, tedy zaměřenou na určitý konkrétní úsek správy. Teorie rozlišuje dozor předběžný, průběžný a následný, z hlediska frekvence potom dozor soustavný, jednorázový a incidentní (na základě podnětu).²¹

---

¹⁶ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část. 7. vydání.* Praha: C.H.Beck, 2009, s. 299.

¹⁷ HÁCHA, Emil a kol. *Slovník veřejného práva československého. Svazek I.* Praha: EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2000, s. 458.

¹⁸ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právnický slovník.* 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 184-185.

¹⁹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo.* Praha: ASPI, a.s., 2009, s. 215-216.

²⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část. 7. vydání.* Praha: C.H.Beck, 2009, s. 300.

²¹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo.* Praha: ASPI, a.s., 2009, s. 215-216.

Za orgán státní správy se obvykle považuje takový subjekt správního práva, který vykonává přímou státní správu. Označuje se někdy také jako správní orgán, jindy jako správní úřad.²²

Konečně za dozorčí orgán se považuje „vykonavatel veřejné správy, jemuž zákon svěřuje dozorčí působnost“²³ neboli „správní úřad nebo orgán veřejnoprávní korporace, který dozor vykonává prostřednictvím jednotlivých úředních osob“ – obvykle se pak jedná o inspektory. Správní dozor však mohou vykonávat i soukromé fyzické osoby, jimž byl zákonem propůjčen výkon státní správy; zejména jde o tzv. veřejné strážce (lesní či vodní stráž).²⁴

Vyjdou-li najevo po provedených dozorčích úkonech nějaké nedostatky, dozorčí orgán je oprávněn použít nápravné a sankční prostředky podle příslušného zákona. Mezi nápravné prostředky se řadí například právo požadovat odstranění zjištěných nedostatků, právo uložit povinnost zdržet se určitého jednání nebo právo přikázat či zakázat určitou činnost. Nejčastějším sankčním prostředkem je pokuta, nezřídka ukládaná v blokovém řízení.²⁵

---

²² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Praha: ASPI, a.s., 2009, s. 25.

²³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 299.

²⁴ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 217.

²⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 218-219.

3. Postavení České inspekce životního prostředí

Česká inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) byla zřízena roku 1991 zákonem České národní rady č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Je samostatnou organizační složkou státu, správním úřadem, zřízeným Ministerstvem životního prostředí, jemuž je také podřízen. Nemá tedy postavení ústředního správního úřadu.²⁶

Hlavní náplní činnosti je dozor nad respektováním zákonných norem a dodržováním závazných rozhodnutí správních orgánů v oblasti životního prostředí.²⁷ Při zjištění jejich porušení ukládá pokuty a nápravná opatření. Dále provádí kontrolu uložených opatření a v případě zjištění nedostatků má právo nařídit jejich odstranění. Stručně se tedy dají její pravomoci rozdělit do tří kategorií – kontrolní, sankční a nápravné.²⁸ Působnost inspekce bude podrobněji rozebrána v následující kapitole.

Inspekce je samostatnou rozpočtovou organizací. Je orgánem s celostátní působností, který se člení podle věcné působnosti na 5 odborných složek – ochrany ovzduší, ochrany vod, odpadového hospodářství, ochrany přírody a krajiny a ochrany lesa – a dále na složku servisní, kterou tvoří sekce kanceláře ředitele, sekce odboru ekonomiky, odbor právní, odbor informační techniky a oddělení vnitřní kontroly.²⁹ Podrobnosti o organizaci inspekce upravuje její statut schvalovaný ministerstvem.³⁰

Zákon č. 282/1991 Sb. uvádí vnitřní členění inspekce dle územní působnosti na ústředí a oblastní inspektoráty.³¹ Ústředí České inspekce životního prostředí sídlí na adrese Na Břehu 267, 190 00 Praha 9. V jeho čele stojí ředitel, kterého do funkce jmenuje a odvolává z ní ministr životního prostředí. Od 1. února 2012 tuto funkci zastává Jan Slanec, jenž byl do úřadu jmenován ministrem Tomášem Chalupou po uplynutí více než jednoho roku od odvolání poslední ředitelky Evy Tylové. Mezitím byl řízením inspekce dočasně pověřen Milan Bukolský.³²

²⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Praha: ASPI, a.s., 2009, s. 221.

²⁷ *Česká inspekce životního prostředí* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/>>.

²⁸ DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 68.

²⁹ *Česká inspekce životního prostředí: organizační struktura* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Organizacni-struktura>>.

³⁰ § 1 odst. 3 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ § 1 odst. 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

³² *Česká inspekce životního prostředí: Ředitelem České inspekce životního prostředí je Jan Slanec* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Reditel>>.

V rámci ředitelství jsou zřízeny sekce kanceláře ředitele inspekce (v rámci ní funguje sekretariát, oddělení zahraničních vztahů a komunikace s veřejností a odbor personální), interní auditor, odbor informatiky a souhrnných agend, odbor právní, oddělení vnitřní kontroly, sekce technické ochrany životního prostředí (tato sekce zahrnuje odbor ochrany ovzduší, odbor ochrany vod a odbor odpadového hospodářství), sekce ochrany přírody, lesa a CITES a sekce ekonomicko-provozní.³³

Oblastních inspektorátů je celkem 10 – sídlí v Brně (s pobočkou ve Zlíně), Českých Budějovicích, Havlíčkově Brodě, Hradci Králové, Liberci, Olomouci, Ostravě, Plzni, Praze a Ústí nad Labem (s pobočkou v Karlových Varech). Každý inspektorát se člení na sekretariát ředitele a dále jednotlivá oddělení podle působnosti – oddělení ochrany vod, ochrany ovzduší, odpadového hospodářství, ochrany přírody a krajiny, ochrany lesa.³⁴ Nejvyšší správní soud přitom opakovaně ve svých rozhodnutích došel k závěru, že jednotlivé oblastní inspektoráty působí jako dekoncentrované regionální složky inspekce, nejsou nadány samostatnou rozhodovací pravomocí a nemají postavení správního orgánu; takové postavení má pouze inspekce jako celek.³⁵

V čele oblastního inspektorátu je vedoucí ve funkci hlavního inspektora, kterého jmenuje a odvolává ředitel inspekce.³⁶ Tento vedoucí mimo jiné vydává a podepisuje správní rozhodnutí. Z rozsudku Vrchního soudu v Praze č. j. 5 A 140/96 - 37 však vyplývá, že tímto oprávněním může pověřit vedoucí jednotlivých oddělení, kteří zastupují hlavního inspektora.³⁷

V současnosti zaměstnává inspekce 551 pracovníků, z nichž kolem 80 % tvoří inspektoři oblastních inspektorátů a ředitelství.³⁸

---

³³ *Ředitelství České inspekce životního prostředí* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Kontakty/Reditelstvi/>>.

³⁴ *Česká inspekce životního prostředí: organizační struktura* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Organizacni-struktura>>.

³⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. května 2013, č. j. 3 As 23/2013 - 23.

³⁶ § 1 odst. 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ LANGROVÁ, Veronika. *Přehled judikatury z oblasti životního prostředí*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 115.

³⁸ *Česká inspekce životního prostředí: organizační struktura* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Organizacni-struktura>>.

4. Působnost a pravomoci České inspekce životního prostředí

4.1 Obecné vymezení působnosti a pravomocí inspekce

Působnost České inspekce životního prostředí je obsažena nejen v již zmíněném zákoně č. 282/1991 Sb., ale také v různých dalších právních předpisech,³⁹ zejména v zákonech č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, č. 254/2001 Sb., o vodách, č. 185/2001 Sb., o odpadech, č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích, č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, č. 477/2001 Sb., o obalech, č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, a č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.⁴⁰

Na činnost inspekce se však vztahují i další předpisy, např. zákony č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, řada podzákoných právních předpisů, zejména nařízení vlády a vyhlášky Ministerstva životního prostředí, a také předpisy Evropských společenství. Základními procesními předpisy vztahujícími se k činnosti orgánu jsou potom zákony č. 500/2004 Sb., správní řád, č. 200/1990 Sb., o přestupcích a č. 280/2009 Sb., daňový řád.⁴¹

Souhrnně řečeno, inspekce má založenou působnost ve věcech ochrany ovzduší, vody, lesa, přírody a krajiny, nakládání s odpady a obaly, chemickými látkami, geneticky modifikovanými organismy a integrované prevence. Nemá však založenou působnost na úsecích ochrany půdy, ochrany veřejného zdraví, ochrany zvířat a ve věcech horních a geologických, v nichž rozhodují jiné orgány veřejné správy.⁴²

Inspekce v rámci své činnosti zejména:

- dozírá v rozsahu své působnosti na dodržování obecně závazných právních předpisů a rozhodnutí správních orgánů ve věcech životního prostředí,
- zjišťuje nedostatky, popřípadě škody vzniklé na životním prostředí, jejich příčiny a původce,
- ukládá opatření k odstranění a nápravě zjištěných nedostatků a provádí kontrolu uložených opatření,

---

³⁹ § 1 odst. 4 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ HRADEC, Vratislav. *Lexikon práva životního prostředí*. Praha: Eurolex, 2005, s. 73-80.

⁴¹ *Česká inspekce životního prostředí: působnosti a kompetence* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Pusobnosti>>.

⁴² DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 68.

- omezuje nebo zastavuje škodlivou činnost právnických nebo fyzických osob,
- ukládá právnickým a fyzickým osobám pokuty za prokázané porušení stanovených povinností v oblasti životního prostředí,
- ukládá některé další povinnosti původcům odpadů (poplatky za ukládání odpadů apod.)
- vydává rozhodnutí ke starým ekologickým škodám,
- odebírá nedovoleně držené nebo získané jedince zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a druhů chráněných mezinárodními úmluvami,
- zpracovává stanoviska, posudky a vyjádření pro rozhodnutí jiných orgánů,
- podílí se na řešení havárií,
- řeší stížnosti, podání, oznámení a podněty.⁴³

Inspekce ve správním řízení vydává rozhodnutí sankční povahy (pokuty, zastavení či omezení škodlivé činnosti, apod.) a rozhodnutí nápravného charakteru (opatření k nápravě zjištěných nedostatků). Součástí vydaného rozhodnutí je vždy poučení o možnosti a způsobu podání odvolání jako řádného opravného prostředku. Proti nepravomocnému rozhodnutí inspekce může účastník řízení podat odvolání do 15 dnů od doručení; o odvolání rozhoduje Ministerstvo životního prostředí.⁴⁴

Jelikož hlavní náplní činnosti inspekce je výkon správního dozoru, úzce se její činnosti dotýká zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, který stanoví základní pravidla pro provádění kontrolní činnosti. Činnost inspekce se jimi řídí tehdy, když jiný zákon nestanoví zvláštní úpravu provádění kontrolních činností.⁴⁵

Pracovníci kontrolních orgánů mohou vykonávat kontrolní činnost pouze na základě písemného pověření. Mezi jejich oprávnění patří zejména vstupovat do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných osob souvisejících s předmětem kontroly, požadovat předložení dokladů a jiných písemností, požadovat poskytnutí informací o zjišťovaných skutečnostech, zajišťovat v odůvodněných případech doklady, ukládat pořádkové pokuty či požadovat, aby kontrolované osoby podaly ve stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků.⁴⁶

⁴³ *Česká inspekce životního prostředí: působnosti a kompetence* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Pusobnosti>>.

⁴⁴ *Česká inspekce životního prostředí: podávání opravných prostředků proti rozhodnutí ČIŽP* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Podavani-opravnych-prostredku-proti-rozhodnuti-CIZP>>.

⁴⁵ § 8 odst. 2 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ § 9, § 11 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Povinností kontrolních pracovníků je zjistit při kontrole skutečný stav věci; kontrolní zjištění jsou přitom pracovníci povinni prokázat doklady. Dále jsou povinni mimo jiné oznámit kontrolované osobě zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly, šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolované osoby, pořizovat o výsledku kontroly protokol a seznámit s jeho obsahem kontrolovanou osobu a předat jí stejnopis protokolu, a zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděli při výkonu kontroly.⁴⁷

Na tomto místě je nutné dodat, že k 1. lednu 2014 nabývá účinnosti nový zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), který nahrazuje výše uvedený zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. Nový zákon z velké části vychází z toho dřívějšího, přináší však i řadu změn.

Zákon č. 255/2012 Sb. podrobněji rozvádí průběh kontroly, nově upravuje úkony předcházející kontrole, způsoby zahájení a ukončení kontroly a možnost kontrolního orgánu přizvat k účasti na kontrole další osobu (tzv. přizvaná osoba). Rozšiřuje také pravomoci kontrolních pracovníků, kteří budou oprávněni rovněž vstupovat do obydlí kontrolované osoby, je-li užíváno k podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, případně jsou-li o tomto pochybnosti. Kontrolující bude také oprávněn požadovat prokázání totožnosti osoby, která plní úkoly kontrolované osoby nebo může přispět ke splnění účelu kontroly. Dále bude smět zejména provádět kontrolní nákupy, potřebná měření, sledování, prohlídky a zkoušky, odebrat vzorky, požadovat poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly nebo pořizovat obrazové a zvukové záznamy. Zákon také například zvyšuje minimální lhůtu, v níž má kontrolovaná osoba právo podat námitky proti protokolu o kontrole, a to z 5 na 15 dní, nebo upravuje povinnost kontrolního orgánu zveřejňovat alespoň jednou ročně informace o výsledcích kontrol.⁴⁸

Kompetence inspekce v jednotlivých oblastech ochrany životního prostředí se značně liší, proto je na místě zabývat se každou z těchto oblastí zvlášť v rámci úpravy obsažené v jednotlivých zákonech.

---

⁴⁷ § 12, § 16 odst. 1 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ § 3, § 5, § 6, § 7, § 8, § 13, § 18, § 26, § 30, § 40 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

4.2 Působnost v oblasti ochrany přírody a krajiny

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je Česká inspekce životního prostředí jedním z orgánů ochrany přírody vykonávající státní správu na tomto úseku.⁴⁹ Má právo dozoru nad dodržováním ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se ochrany přírody a krajiny ze strany orgánů veřejné správy (vyjma orgánů ústředních), a také fyzických a právnických osob. V těchto případech je oprávněna zjišťovat a evidovat případy poškození a ohrožení přírody a krajiny, jejich příčiny a osoby zodpovědné za jejich vznik nebo trvání.⁵⁰

Inspekce má dále oprávnění vyžadovat prokázání původu a totožnosti po tom, kdo drží, chová, pěstuje, dopravuje, prodává, vyměňuje, nabízí za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovává zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha, případně rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv nebo podle zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy.⁵¹ Zákon inspekci svěřuje též oprávnění stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat.⁵²

Inspekce rozhoduje rovněž o možnosti a podmínkách uvedení do původního stavu v případě poškození, zničení nebo nedovolené změny části přírody a krajiny chráněné zákonem, je-li toto možné a účelné. Není-li, má právo uložit povinnému, aby provedl přiměřená náhradní opatření k nápravě, jejichž účelem by byla být jen částečná kompenzace následků nedovoleného jednání.⁵³ Inspekce může také odebírat nedovoleně držené jedince zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Jejich vlastníkem se pak stává stát.⁵⁴

Působnost inspekce na úseku ochrany přírody a krajiny spočívá dále v oprávnění nařídit omezení či zastavení škodlivé činnosti v případech hrozící škody, a to až do doby, než budou nedostatky a příčiny takové činnosti odstraněny.⁵⁵ Nejvyšší správní soud stanovil, že se v tomto případě nejedná o konečné meritorní rozhodnutí, nýbrž o rozhodnutí předběžné povahy, které nemění ani neruší případné rozhodnutí jiného orgánu, nýbrž pouze dočasně pozastavuje výkon takového rozhodnutí, a to s cílem odvrátit bezprostřední ohrožení či poškození chráněné části přírody a krajiny.⁵⁶

⁴⁹ § 75 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ § 80 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ § 54 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² § 66 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ § 86 odst. 1, 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴ § 89 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ § 80 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. října 2004, č. j. 7 A 136/2002 - 67.

Pracovníci inspekce mají ze zákona právo vstupovat v nezbytných případech na cizí pozemky, přičemž se musí prokázat služebním průkazem. Mohou přitom provádět potřebná měření, sledování, dokumentaci a požadovat informace nezbytné ke zjištění stavu přírodního prostředí. Při výkonu této činnosti jsou povinni co nejvíce šetřit vstupem dotčené pozemky, jakož i všechna práva vlastníka. Za případné škody způsobené při této činnosti odpovídá stát, který se této odpovědnosti nemůže zprostit; jedná se tedy o objektivní odpovědnost za škodu.⁵⁷ Z rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. 2 Ca 1/2006 - 37 přitom vyplývá, že inspektoři nemusí mít ke vstupu na pozemek souhlas vlastníka pozemku a vlastník o jejich činnosti nemusí být předem informován. Neumožněním vstupu inspektorům na pozemek by se vlastník pozemku dopustil přestupku.⁵⁸

Za porušení povinností při ochraně přírody a krajiny má inspekce právo fyzickým a právnickým osobám ukládat pokuty, a to až do výše 2 000 000 Kč. Pokuty vybírá a vymáhá sama inspekce. Řízení o uložení pokuty může inspekce zahájit pouze tehdy, nezahájil-li je již obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo správa národního parku či chráněné krajinné oblasti, přičemž jednotlivé orgány mají ze zákona povinnost se o zahájeném řízení vzájemně informovat.⁵⁹

V rámci práva na informace v ochraně přírody a krajiny zákon stanoví inspekci povinnost vést v rozsahu své působnosti přehled informací, zejména normativních správních aktů v ochraně přírody, návrhů na zahájení správního řízení, vydaných rozhodnutí, písemných a jiných podkladů, zápisů, protokolů, apod. Inspekce je dále povinna spolupracovat s obcemi, odborně kvalifikovanými fyzickými a právnickými osobami a podílet se též na mezinárodní spolupráci při ochraně přírody.⁶⁰

4.3 Působnost v oblasti ochrany ovzduší

Ve věcech ochrany ovzduší je působnost inspekce upravena především zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, který nabyl účinnosti dnem 1. září 2012, čímž nahradil dřívější zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.

Nový zákon přinesl řadu změn včetně nového vymezení působnosti inspekce. Zákon č. 86/2002 Sb. v § 46 poměrně podrobně stanovil působnost inspekce v oblasti ochrany ovzduší,

---

⁵⁷ § 62 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ LANGROVÁ, Veronika. *Přehled judikatury z oblasti životního prostředí*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 299.

⁵⁹ § 80 odst. 3, § 88, § 88a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ § 71, 72, 73, 74 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

když zde přehledně vymezil všechny její pravomoci na tomto úseku. V zákoně č. 201/2012 Sb. jsou naproti tomu obsaženy pravomoci inspekce na různých místech, dosti stručně a útržkovitě. Dle mého názoru se nejedná o dobré řešení, dřívější právní úprava na mě působí systematictější, čímž nelze popřít, že nový zákon přináší jisté pozitivní změny.

Aktuálně účinný zákon o ochraně ovzduší řadí inspekci mezi orgány ochrany ovzduší vykonávající správní činnosti na tomto úseku. Inspekce v rozsahu své působnosti dozírá na dodržování ustanovení tohoto zákona a předpisů podle něj vydaných.⁶¹

Zákon především stanoví inspekci kontrolu nad provozem stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Stacionárním zdrojem zákon rozumí ucelenou, technicky dále nedělitelnou stacionární technickou jednotku nebo činnost, které znečišťují nebo by mohly znečišťovat, nejde-li o jednotku používanou pouze k výzkumu, vývoji nebo zkoušení nových výrobků a procesů.⁶²

Při výkonu kontroly provádí inspekce měření emisí za účelem ověření plnění emisních limitů a zjištění úrovně znečišťování. Protokol o tomto měření zasílá inspekce bez zbytečného odkladu příslušnému krajskému úřadu. Tím není dotčena povinnost provozovatele stacionárního zdroje zjišťovat úroveň znečišťování.⁶³

Inspekce také vydává vyjádření k řízení o povolení provozu stacionárního zdroje; toto vyjádření slouží jako podklad krajskému úřadu, který v této věci rozhoduje.⁶⁴ V případě, že provozovatel stacionárního zdroje neplní povinnosti stanovené zákonem nebo povolením provozu, je inspekce oprávněna nařídit provozovateli, aby provedl v přiměřené lhůtě opatření ke zjednání nápravy. Neprovede-li je, může inspekce vydat rozhodnutí o zastavení provozu stacionárního zdroje. Totéž platí v případě, že provozovatel provozuje příslušný stacionární zdroj bez povolení provozu. Rozhodnutí o uložení nápravného opatření zasílá inspekce bez zbytečného odkladu příslušnému krajskému úřadu.⁶⁵

Zákon o ochraně ovzduší dále stanoví, že inspekce projednává téměř všechny správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob uvedené v § 25 tohoto zákona, jsou-li spáchány v souvislosti s provozem stacionárních zdrojů. Za tyto delikty následně ukládá pokuty. Rozhodnutí o uložení pokuty je povinna inspekce bez zbytečného odkladu zaslat příslušnému krajskému úřadu. Pokuty vybírá a vymáhá celní úřad, příjmy z pokut uložené

---

⁶¹ § 27 odst. 1, 5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² § 2 písm. e) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶³ § 6 odst. 6 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ § 12 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ § 22 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

inspekci připadají zčásti do rozpočtu příslušné obce a zčásti do Státního fondu životního prostředí.⁶⁶

Inspektoři jsou povinni se při výkonu kontrolní činnosti prokazovat průkazem a písemným pověřením k výkonu kontroly, po ukončení kontroly sepsat kontrolní zprávu obsahující popis zjištěných skutečností s označením a podrobným zdůvodněním případných nesprávností, a kopii této zprávy předat kontrolované osobě. Jsou také povinni šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolované osoby a zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděli během výkonu kontroly.⁶⁷

Všechny orgány ochrany ovzduší, včetně inspekce, mají povinnost aktivně zpřístupňovat veřejnosti bez zbytečného odkladu srozumitelné informace o úrovni znečištění, stacionárních zdrojích a emisích z nich, připravovaných a přijatých opatřeních ke snížení úrovně znečištění, ochraně klimatického systému Země, podaných žádostech o závazné stanovisko a povolení provozu a o vydaných závazných stanoviscích a povoleních, a dále stanoviscích k politice územního rozvoje, zásadám územního rozvoje, územním plánům a regulačním plánům.⁶⁸

Oblasti ochrany ovzduší se dotýká také zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech. Inspekce podle tohoto zákona dozírá na dodržování povinností uvedených v tomto zákoně, jiných předpisech nebo rozhodnutích týkajících se ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země. V případě závažného porušení těchto povinností ukládá opatření k nápravě. Inspekce dále projednává přestupky a správní delikty podle tohoto zákona a vybírá a vymáhá pokuty za ně uložené. Je také správcem poplatku za regulované látky, tedy látky poškozující ozonovou vrstvu.⁶⁹

Pověření zaměstnanci inspekce jsou oprávněni v případě podezření na porušení tohoto zákona odebírat vzorky za účelem zjištění totožnosti regulovaných látek nebo fluorovaných skleníkových plynů a na náklady kontrolovaných osob provádět nebo zajišťovat jejich rozbory. Mohou také v případě zjištění zakázaných regulovaných látek nebo fluorovaných skleníkových plynů tyto látky či výrobky je obsahující zajistit, eventuálně dočasně zajistit v případě podezření na přítomnost těchto látek. O těchto opatřeních vydává inspekce rozhodnutí, proti němuž je možné podat námitky, o kterých rozhoduje ředitel inspekce.⁷⁰

---

⁶⁶ § 26 odst. 4, 5, 7 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ § 28, § 29 odst. 3, 5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁸ § 30 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁹ § 6 odst. 8, § 20 odst. 4, 6, § 23 zákona č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰ § 26 zákona č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů.

4.4 Působnost v oblasti ochrany vod

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, svěřuje inspekci právo vykonávat dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené podle tohoto zákona jí nebo vodoprávními úřady na úsecích nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, ochrany uvedených vod včetně jejich ochrany při provozování plavby, havárií ohrožujících jakost těchto vod, vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací, ochrany vodních poměrů a vodních zdrojů, uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost.⁷¹

V případě porušení povinností na úsecích výše uvedených má inspekce právo ukládat odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků. Pokud by byl velmi závažným způsobem ohrožen veřejný zájem a životní prostředí, může nařídit zastavení výroby nebo jiné činnosti, a to až do doby odstranění nedostatků nebo jejich příčin. Inspekce podle zákona dále spolupracuje s vodoprávními úřady, vede centrální evidenci havárií jakožto mimořádných závažných zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových či podzemních vod, dozírá nad dodržováním ustanovení o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových znečišťovateli a provádí kontrolní zjišťování jakosti a množství vypouštěných odpadních vod včetně zjišťování zdrojů znečišťování.⁷²

Pověření zaměstnanci inspekce mají právo při výkonu své činnosti v nezbytně nutném rozsahu vstupovat, popřípadě vjíždět na cizí pozemky. Můžou také vstupovat do cizích objektů užívaných pro podnikatelskou činnost nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pokud k tomu není třeba zvláštního povolení. Rovněž můžou požadovat potřebné doklady, údaje a písemná nebo ústní vysvětlení týkající se předmětu dozoru a odebírat potřebné vzorky; kontrolovaný subjekt je v tomto případě povinen požadované doklady, údaje a vysvětlení poskytnout a v potřebném rozsahu při provádění kontroly spolupracovat. Za případnou škodu způsobenou postupem inspekce odpovídá stát, který se této odpovědnosti nemůže zprostit. Inspektoři jsou povinni při výkonu činnosti vykazovat se průkazem inspektora a před vstupem do cizích objektů informovat provozovatele.⁷³

---

⁷¹ § 112 odst. 1 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷² § 112 odst. 1 písm. b), c), d), e), f), g) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ § 114 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Inspekce má zákonem založenou působnost také při rozhodování o výši poplatku za odebrané množství podzemní vody. Stanovuje rovněž výši záloh na poplatky pro následující kalendářní rok a výši poplatků za uplynulý kalendářní rok a rozhoduje o odkladu placení poplatků a o prominutí části poplatků.⁷⁴

Zákon o vodách obsahuje též ustanovení upravující vodoprávní řízení jakožto zvláštní typ správního řízení, která se uplatní rovněž v řízeních vedených Českou inspekcí životního prostředí, přípouští-li to jejich povaha.⁷⁵

Za porušení povinností vyplývajících ze zákona má inspekce právo ukládat pokuty, které následně vybírá a vymáhá příslušný celní úřad. Pokuty uložené inspekcí obcím jsou příjmem Státního fondu životního prostředí, ostatní pokuty uložené inspekcí jsou z 50 % příjmem rozpočtu obce, v jejímž územním obvodu byl správní delikt spáchán, a z 50 % příjmem Státního fondu životního prostředí.⁷⁶

Ochrany vod se dotýká rovněž vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 123/2012 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, která upravuje mimo jiné postup inspekce při posuzování žádostí o povolení odkladu a povolování odkladu placení poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.⁷⁷

4.5 Působnost v oblasti ochrany lesa

Oblast ochrany lesa je obecně upravena zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích. Působnost inspekce v této oblasti však byla vyčleněna do samostatného předpisu, a to výše zmíněného zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekcí životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Podle něj inspekce dozírá na dodržování ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se funkcí lesů jako složky životního prostředí, právníckými a fyzickými osobami.⁷⁸ Právě na základě tohoto ustanovení Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 A 82/2002 - 40 uvedl, že

---

⁷⁴ § 88, § 93, § 94, § 96, § 97 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁵ § 112 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁶ § 125l odst. 9, 10 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷ § 6 vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 123/2012 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

⁷⁸ § 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekcí životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

je inspekce oprávněna posuzovat také porušení zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, přestože není orgánem státní správy lesů podle § 47 tohoto zákona.⁷⁹

Podle zákona č. 282/1991 Sb. inspekce zjišťuje nedostatky a škody na funkcích lesa jako složce životního prostředí, jejich příčiny a osoby zodpovědné za jejich vznik nebo trvání a vyžaduje odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků. Ukládá opatření k jejich odstranění a nápravě a provádí kontrolu uložených opatření. Zjistí-li, že opatření nejsou splněna, je oprávněna stanovit k jejich splnění náhradní lhůtu. V případě hrozící škody je oprávněna nařídít omezení, popřípadě zastavení výroby nebo jiné činnosti až do doby odstranění nedostatků a jejich příčin.⁸⁰

Mezi sankční oprávnění inspekce se řadí právo ukládat pokuty až do výše 5 milionů Kč právnickým či fyzickým osobám, které svým jednáním nebo opomenutím ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že neoprávněně používají lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesů, při zpracování lesního hospodářského plánu a jeho realizaci ohrozí životní prostředí, popřípadě způsobí jeho poškození, vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů, neplní opatření uložená orgány životního prostředí nebo jiné povinnosti stanovené právními předpisy.⁸¹ Předpokladem vzniku deliktní odpovědnosti podle tohoto ustanovení je protiprávní činnost, které se může dopustit jak vlastník lesa, tak i jiná osoba, jak vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.⁸²

Při určení výše pokuty musí inspekce přihlížet zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. V případě opětovného porušení výše uvedených povinností v době jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty má inspekce právo uložit další pokutu, a to až do výše 10 milionů Kč. Řízení o uložení pokuty lze zahájit jen do jednoho roku ode dne, kdy se inspekce dověděla o porušení povinností, nejpozději však do tří let od doby, kdy k jejich porušení došlo. Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu. O zahájení řízení o uložení pokuty je inspekce povinna informovat příslušný orgán státní správy lesního hospodářství.⁸³

Zákon č. 282/1991 Sb. dále stanoví, že úkoly inspekce plní inspektoři, kteří se prokazují průkazy inspekce. Při výkonu povinností vyplývajících z pracovního poměru jsou oprávněni nosit lesnický stejnokroj se státním znakem a služebním označením. Mají

⁷⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. listopadu 2003, č. j. 7 A 82/2002 - 40.

⁸⁰ § 3 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ § 4 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

⁸² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. října 2004, č. j. 5 A 42/2002 - 43.

⁸³ § 5, § 6 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

oprávnění v nezbytně nutném rozsahu vstupovat, popřípadě vjíždět na cizí pozemky a vstupovat do cizích objektů užívaných pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, pokud k tomu není třeba zvláštního povolení. Za škodu při tom způsobenou odpovídá stát, který se této své odpovědnosti nemůže zprostit. Inspektoři také smí požadovat potřebné doklady, údaje a písemná nebo ústní vysvětlení týkající se předmětu kontroly.⁸⁴

Za přestupek proti pořádku ve státní správě na úseku lesního hospodářství, přestupek na úseku ochrany životního prostředí a přestupek za porušení jiných povinností v lesním hospodářství může inspektor uložit pokutu v blokovém řízení.⁸⁵

Zákon inspektorům stanovuje také povinnosti, a to zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděli v souvislosti s výkonem své činnosti a před vstupem do cizího objektu informovat provozovatele.⁸⁶ Inspektoři ve své funkci působí jako lesní stráž, kterou zákon č. 289/1995 Sb. definuje jako fyzickou osobu zajišťující ochrannou službu v lesích při obecném užívání lesů občany, přičemž lesní strážník může být pouze osoba, která je občanem České republiky, je starší 21 let, nebyla odsouzena pro úmyslný trestný čin, má způsobilost k právním úkonům, je zdravotně způsobilá, prokázala znalost práv a povinností lesní stráže a složila před orgánem státní správy lesů slib.⁸⁷

4.6 Působnost v oblasti nakládání s odpady

V oblasti nakládání s odpady upravuje působnost inspekce zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, podle něhož má inspekce oprávnění kontrolovat, jak jsou právními osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Nejméně jednou za rok inspekce kontroluje, jak původce odpadů z výroby

---

⁸⁴ § 7 odst. 1, 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ § 8 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ § 7 odst. 3 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁷ § 38 odst. 1, 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

oxidu titaničitého dodržuje ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství.⁸⁸

Inspekce má dále právo ukládat právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinností souvisejících zejména s evidencí, kontrolou, zabezpečením odpadů a provozem zařízení k nakládání s odpady podle zákona, a to v nejzávažnějších případech až do výše 50 milionů Kč; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím. Může též pozastavit platnost osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu vydaného pověřenou osobou nebo ho odejmout. Inspekce rovněž dává podněty ministerstvu k uplatnění vrchního státního dozoru a krajskému úřadu k zákazu provozu zařízení k odstraňování odpadů nespĺňujících stanovené právní předpisy.⁸⁹

Inspekce má dále právo kontrolovat, zda osoby využívající sedimenty z vodních nádrží nebo koryt vodních toků k zavážení podzemních prostor a úpravám povrchu terénu mají potřebné osvědčující doklady či zda je v souladu s předpisy nakládáno s odpady perzistentních organických znečišťujících látek. Má možnost zakázat do zjednání nápravy uvádět na trh nebo do oběhu baterie nebo akumulátory, které nespĺňují zákonem stanovené požadavky, a hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může současně nařídít výrobci baterií nebo akumulátorů, které nespĺňují požadavky, aby zajistil stažení takovýchto baterií nebo akumulátorů z trhu.⁹⁰

Do působnosti inspekce spadá také oprávnění podat Ministerstvu vnitra žádost o poskytnutí údajů z evidence občanských průkazů a evidence obyvatel v rozsahu nezbytně nutném pro ověření údajů v evidenci osob vedené provozovatelem zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů. V rámci přeshraniční přepravy odpadů je inspekce oprávněna provádět kontroly na místě vzniku odpadu, u oznamovatele a příjemce a na hraničních přechodech, a dále kontroly dokladů podle právních předpisů upravujících dozor nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj, jakož i provádět fyzickou kontrolu odpadů a odebírat a analyzovat vzorky.⁹¹

Zákon stanoví inspekci rovněž povinnost spolupracovat s obecními úřady, orgány ochrany veřejného zdraví, celními úřady, Hasičským záchranným sborem, Policií ČR a

---

⁸⁸ § 76 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ § 76 odst. 1 písm. c), d), e), f) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁰ § 76 odst. 1 písm. g), h), i) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ § 76 odst. 1 písm. k), § 76 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

orgány Finanční správy ČR, popřípadě dalšími správními úřady, kraji a obcemi a poskytovat jim odbornou pomoc.⁹²

Inspektoři jsou podle zákona o odpadech opět povinni se při kontrolní činnosti prokazovat průkazy. Musí také zachovávat mlčenlivost o skutečnostech tvořících předmět obchodního a služebního tajemství, o kterých se dozvěděli v souvislosti s výkonem své kontrolní činnosti, před vstupem do cizích objektů informovat provozovatele, respektovat provozní, bezpečnostní a další předpisy upravující činnost provozovatele, pořizovat protokol o provedené kontrole a šetřit majetek kontrolovaného subjektu. Zákon dále svěřuje inspektorům některá oprávnění, například vstupovat v nezbytném rozsahu na cizí pozemky nebo do cizích objektů užívaných pro podnikatelskou činnost, požadovat potřebné doklady, údaje a vysvětlení týkající se předmětu kontroly, odebírat vzorky a pořizovat fotodokumentaci.⁹³

4.7 Působnost v oblasti nakládání s chemickými látkami

V oblasti nakládání s chemickými látkami je působnost inspekce upravena zákonem č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích, tzv. chemický zákon, který nabyl účinnosti dne 1. prosince 2012, čímž nahradil zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích.

Nový zákon přiznává inspekci výrazně méně pravomocí nežli ten předchozí. Inspekce je podle něj oprávněna kontrolovat, jak jsou dodavateli chemických látek, směsí a předmětů dodržována ustanovení tohoto zákona, jiných právních předpisů a rozhodnutí správních orgánů. V případě porušení povinností stanovených těmito předpisy je inspekce oprávněna ukládat pokuty.⁹⁴

Fyzické osoby, které vykonávají kontrolu podle chemického zákona, mezi něž spadají rovněž inspektoři České inspekce životního prostředí, jsou při výkonu kontroly oprávněny

---

⁹² § 76 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹³ § 81 odst. 1, 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ § 27 zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

pořizovat si fotodokumentaci a odebírat vzorky chemických látek a směsí za účelem zjištění jejich složení a provádět nebo zajišťovat jejich rozборы.⁹⁵

4.8 Působnost v oblasti obchodování s ohroženými druhy

Působnost inspekce v rámci obchodování s ohroženými druhy planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů je upravena zákonem č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy. Inspekce podle něj provádí kontrolu dodržování tohoto zákona, zjišťuje totožnost osob v souvislosti s ochranou ohrožených druhů, kontroluje dodržování licence pro výrobce a distributory značek na označování exemplářů udělené ministerstvem, ukládá opatření k zajištění povinností vyplývajících z tohoto zákona a z nařízení v oblasti obchodování s ohroženými druhy a ukládá pokuty za správní delikty uvedené v tomto zákoně.

Inspekce dále zadržuje nebo zabavuje exempláře porušující zákonná ustanovení o nakládání s nimi, vede evidenci osob uznaných vinnými z přestupků nebo odpovědnými ze správních deliktů podle tohoto zákona, zjišťuje skutečnosti týkající se dovozu a vývozu exemplářů, jiných jedinců, výrobků z tuleňů nebo regulovaných kožešin a spolupracuje s celními úřady při kontrole, zda exemplář, jiný jedinec, výrobek z tuleňů nebo regulovaná kožešina odpovídají údajům uvedeným na příslušných dokladech.⁹⁶

Zákon o obchodování s ohroženými druhy samostatně upravuje kontrolní oprávnění inspekce, mezi něž uvádí kontrolu nad dodržováním práva Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů a tohoto zákona, ukládání opatření k zajištění povinností z nich vyplývajících, zjišťování totožnosti osob odpovědných za jejich porušování, ukládání pokut a zadržování nebo zabavování exemplářů podle tohoto zákona.⁹⁷

Při výkonu kontroly jsou pracovníci inspekce oprávněni vstupovat do objektů, chovných a pěstebních zařízení, zařízení a provozů sloužících k podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti a na pozemky vlastníka nebo držitele exempláře, jiného jedince, výrobku z tuleňů nebo regulované kožešiny nebo pozemky kontrolovaných osob, pokud je to nutné k výkonu kontroly. Dále má inspekce oprávnění požadovat na kontrolované osobě, aby podala vysvětlení, předložila příslušné doklady prokazující původ exempláře a doložila další

---

⁹⁵ § 32 odst. 1 zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ § 25 odst. 4 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁷ § 30 odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

potřebné údaje. V odůvodněných případech může inspekce zajistit doklady kontrolované osoby, případně pro účely identifikace odebrat z exempláře bezúplatně vzory a vzorky, prohlédnout exemplář včetně pořízení fotodokumentace nebo videodokumentace, anebo ověřit totožnost exempláře podle označení nebo identifikace.⁹⁸

O provedené kontrole je pořizován protokol, který obsahuje záznam o úkonech učiněných inspekcí. Osoba nakládající s exemplářem je povinna umožnit inspekci vykonávající kontrolu zjištění jejich identifikačního označení k určení totožnosti exempláře. Dále je tato osoba povinna umožnit inspekci vykonávající kontrolu provést analýzu krve nebo tkáně nebo části exempláře k zjištění jeho rodového původu a umožnit zajištění a odběr potřebných vzorků.⁹⁹

Inspekce je oprávněna v případech porušení tohoto zákona nařídit omezení nebo zastavení činnosti až do doby odstranění příčin a nedostatků. Může také vyzvat provozovatele prostředku komunikace na dálku k odstranění inzerátu nabízejícího k prodeji exemplář v případě, že je v rozporu s tímto zákonem.¹⁰⁰

Mezi oprávnění inspekce patří také vedení evidence osob, které byly pravomocným rozhodnutím uznány vinnými z přestupků nebo odpovědnými ze správních deliktů podle tohoto zákona, a archivace spisového materiálu týkajícího se řízení o přestupcích nebo správních deliktech. Evidence obsahuje údaje prokazující totožnost osob pravomocně uznaných vinnými z přestupků nebo odpovědnými ze správních deliktů.¹⁰¹

4.9 Působnost v oblasti nakládání s geneticky modifikovanými organismy

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, stanoví oprávnění inspekce kontrolovat, ať už samostatně nebo ve spolupráci s jinými orgány, jak jsou právníckými a fyzickými osobami dodržována ustanovení právních předpisů a podmínky stanovené rozhodnutími ministerstva, které se týkají nakládání s geneticky modifikovanými organismy nebo genetickými produkty.¹⁰²

---

⁹⁸ § 30 odst. 2 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁹ § 30 odst. 3, 4 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ § 30 odst. 6 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰¹ § 35 odst. 7 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰² § 31 odst. 1 písm. a) zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Inspekce je jako jediný orgán státní správy oprávněna ukládat právníkům a fyzickým osobám opatření k nápravě a pokuty za porušení povinností podle tohoto zákona. Ostatní správní úřady pak mají právo podávat inspekci podněty k zahájení správního řízení.¹⁰³

V případě, že inspekce zjistí, že došlo k nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty v rozporu s tímto zákonem, může další takové nakládání pozastavit nebo i zakázat. Může také uložit určité osobě povinnost provést ve stanovené lhůtě na své náklady přiměřená opatření k nápravě; pokud ovšem tato osoba zůstane nečinná, není-li tato osoba známá či dostupná nebo hrozí-li újma na zdraví lidí či na životním prostředí, je povinna provést tato opatření sama inspekce.¹⁰⁴

Dalším oprávněním inspekce je možnost rozhodnutím uložit povinnost i jiné právnické osobě nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání, která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá. Vlastníku nemovitosti může inspekce v souvislosti s opatřeními k nápravě uložit povinnost strpět v nezbytném rozsahu a po nezbytnou dobu omezení jejího obvyklého užívání.¹⁰⁵

Inspekce může uložit pokutu do výše až 5 milionů Kč tomu, kdo nakládá s geneticky modifikovanými organismy nebo genetickými produkty bez příslušného oprávnění. Pokutu do výše 1,5 milionu Kč může inspekce uložit osobě oprávněné k uzavřenému nakládání s geneticky modifikovanými organismy, pokud s nimi nakládá v prostoru, jenž nesplňuje zákonem stanovené požadavky na uzavření a ochranná opatření stanovená pro příslušnou kategorii rizika. Za další zákonem vymezená porušení povinností je inspekce dále oprávněna ukládat pokuty v nižší výši, přičemž při ukládání pokuty je nutno zohlednit závažnost porušení povinnosti, dobu trvání protiprávního stavu a vzniklé škodlivé následky. Inspekce vybírá a vymáhá pokuty a vede evidenci osob, kterým byla pokuta uložena.¹⁰⁶

Zákon umožňuje inspektorům za účelem kontroly v nezbytně nutném rozsahu vstupovat na pozemky a do prostorů a zařízení určených k nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty nebo v nichž k tomuto nakládání může docházet, jakož i odebírat vzorky. Inspektoři jsou přitom povinni prokázat se služebním průkazem.¹⁰⁷

---

¹⁰³ DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 486.

¹⁰⁴ § 34 odst. 1, 2, 3 zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ § 34 odst. 4, 5 zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁶ § 31 odst. 1 písm. b), § 35 zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁷ § 31 odst. 2 zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

4.10 Působnost v oblasti integrované prevence

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, je dosáhnout maximální možné prevence průmyslového znečišťování všech složek životního prostředí a ochrany životního prostředí jako celku.¹⁰⁸

Inspekce kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem nebo integrovaným povolením v oblasti životního prostředí. V případě, že provozovatel zařízení neplní stanovené povinnosti, anebo v případě, že dojde k mimořádné události, havárii zařízení nebo závažnému úniku znečišťujících látek, je inspekce oprávněna uložit mu opatření k nápravě. Pokud provozovatel tato opatření ve stanovené lhůtě neprovedl, je inspekce oprávněna vydat rozhodnutí o omezení nebo zastavení provozu zařízení nebo jeho části.¹⁰⁹

Inspekce dále rozhoduje o správních deliktech podle tohoto zákona, zveřejňuje zprávy z kontrol prostřednictvím informačního systému integrované prevence, zpracovává plány kontrol na příslušný kalendářní rok a programy běžných kontrol a informuje příslušný úřad a krajskou hygienickou stanici o plánovaných kontrolách, uložených pokutách a opatřeních k nápravě.¹¹⁰

Zákon o integrované prevenci nově obsahuje podrobnou úpravu provádění kontrol dodržování podmínek integrovaného povolení. Kontrola prováděná inspekcí zahrnuje veškeré činnosti, včetně výkonu kontroly na místě provozu zařízení, monitorování emisí a kontrol dokumentace a podkladů, ověřování vlastního monitorování a kontrol používaných technik. Inspekce je oprávněna provádět také mimořádné kontroly za účelem prošetření stížností týkajících se životního prostředí a vyšetření závažných havárií, mimořádných událostí a případů nedodržení požadavků v oblasti životního prostředí, případně též na základě poznatků z vlastní kontrolní činnosti.¹¹¹

Inspekce může rovněž ukládat pořádkové pokuty provozovatelům, kteří neumožní inspektorům vstup na dotčené nemovitosti, odebrání vzorků anebo jiným obdobným způsobem neposkytnou součinnost při kontrole nebo přezkumu.¹¹²

---

¹⁰⁸ Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012 [online], s. 80. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁰⁹ § 19b odst. 1, 2, 3, § 34 písm. a) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁰ § 34 písm. c), d), f), g), h) zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹¹ § 20b odst. 1, 7 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² § 36 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnost inspekce je stručně obsažena také v zákoně č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí, podle něhož inspekce kontroluje plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování a vedení evidence údajů nezbytných k ohlašování do integrovaného registru znečišťování a rozhoduje o správních deliktech podle tohoto zákona.¹¹³

4.11 Působnost v oblasti prevence závažných havárií

Dle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, inspekce zpracovává a projednává návrh ročního plánu kontrol nad dodržováním tohoto zákona se Státním úřadem inspekce práce, správními úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Českým báňským úřadem, krajskými hygienickými stanicemi a krajskými úřady a projednaný návrh předkládá ke schválení ministerstvu.¹¹⁴

Inspekce dále kontroluje, jak provozovatel užívající objekt nebo zařízení, v němž je vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována nebezpečná chemická látka podle tohoto zákona, dodržuje zákonná ustanovení. Za porušení stanovených povinností může provozovateli uložit pokutu. Inspekce také organizuje a koordinuje provádění kontrol orgány integrované inspekce prevence závažných havárií a zpracovává výslednou zprávu o kontrole podle informací o dílčích kontrolách provedených výše uvedenými orgány, krajskými úřady a na podkladě vlastního zjištění. Zpracovává rovněž roční souhrnnou zprávu o provedených kontrolách a zasílá ji ministerstvu.¹¹⁵

Zákon upravuje také provádění kontroly příslušnými orgány. Pověření zaměstnanci inspekce jsou oprávněni při výkonu kontrolní činnosti vstupovat v nezbytně nutném rozsahu na cizí stavby, do staveb a do cizích objektů, případně vjíždět na cizí pozemky. Mají právo požadovat potřebné údaje, doklady a vysvětlení, nařídít provedení zkoušky a odebrání vzorků, pořizovat fotodokumentaci a kopii dokumentace. Jsou však povinni se prokazovat služebním průkazem a písemným pověřením k provedení kontroly, zachovávat mlčenlivost o

---

¹¹³ § 8 zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁴ § 31 písm. a) zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁵ § 31 písm. b), c), d), e), f) zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů.

skutečnostech tvořících předmět obchodního tajemství, dodržovat bezpečnostní a jiné předpisy provozovatele a pořizovat protokol o provedených zkouškách a odběrech vzorků.¹¹⁶

K provedení zákona o prevenci závažných havárií vydala vláda nařízení č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek, jež ukládá inspekci povinnost zpracovat písemně podrobný postup pro každou plánovanou roční kontrolu u jednotlivých provozovatelů, a dále povinnost zpracovat výslednou zprávu o každé provedené kontrole.¹¹⁷

4.12 Působnost v ostatních oblastech

Kromě výše uvedených zákonů upravuje stručně působnost České inspekce životního prostředí také řada dalších zákonů, je vhodné tedy zmínit alespoň některé z nich.

V oblasti nakládání s obaly upravuje působnost inspekce zákon 477/2001 Sb., o obalech, který stanoví oprávnění kontrolovat plnění povinnosti zpětného odběru a povinnosti využití odpadu z obalů a dalších povinností s tím souvisejících. Při zjištění porušení těchto povinností je inspekce oprávněna ukládat ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty. Nositelé těchto povinností jsou povinni inspekci na žádost prokázat zajištění plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Inspekce sama vybírá pokuty, které uložila; tyto pokuty jsou příjmem Státního fondu životního prostředí.¹¹⁸

Dle zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě, inspekce kontroluje dodržování povinností stanovených tímto zákonem nebo rozhodnutím či opatřením vydaným na jeho základě; je oprávněna kontrolovat údaje poskytnuté provozovatelem včetně údajů o rozsahu znečištění. Dále mimo jiné přijímá sdělení o bezprostřední hrozbě ekologické újmy nebo o vzniklé či zjištěné ekologické újmě, zjišťuje a eviduje případy ekologické újmy, vydává rozhodnutí o uložení preventivních nebo nápravných opatření, rozhoduje o náhradě nákladů, ukládá pokyny nebo jiná opatření na základě tohoto zákona, vede přehledy informací o případech ekologické újmy či její bezprostřední hrozby a o jednotlivých opatřeních a ukládá pokuty za správní delikty.¹¹⁹

---

¹¹⁶ § 35 zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁷ § 3 odst. 2, § 4 odst. 2 nařízení vlády č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek.

¹¹⁸ § 40, § 46 odst. 7, 8 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁹ § 16 odst. 3 zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh, stanoví oprávnění inspekce dozírat na dodržování ustanovení tohoto zákona o balení, označování a propagaci biocidních přípravků právníky a podnikajícími fyzickými osobami. Inspekce je oprávněna uložit zákaz uvádění biocidního přípravku na trh nebo provedení opatření k nápravě spočívající ve stažení biocidního přípravku z trhu či distribuce anebo jeho zneškodnění, zjistí-li při dozorové činnosti závady při dodržování uvedených ustanovení. Má rovněž právo ukládat pokuty za porušení těchto ustanovení. Povinností inspekce je každoročně zasílat Ministerstvu zdravotnictví souhrnnou zprávu o provedených státních kontrolách, nápravných opatřeních a uložených pokutách.¹²⁰

Podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, je inspekce jedním z dotčených správních úřadů, které mají právo se vyjadřovat k předloženým záměrům a jejich vlivu na životní prostředí, konkrétně k oznámení záměrů, dokumentaci, posudkům a stanoviskům zpracovávaným podle tohoto zákona. Pokud o to oznamovatel nebo předkladatel záměru požádá, je inspekce povinna s ním předběžně projednat uvažovaný záměr nebo koncepci, případně doporučit předběžné projednání také s jinými orgány, a dále poskytovat mu informace o životním prostředí.¹²¹

Působnost inspekce je založena rovněž zákonem č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách. Inspekce kontroluje, jak jsou právníky nebo fyzickými osobami dodržována ustanovení tohoto zákona, a za porušení povinností ukládá, vybírá a vymáhá pokuty; o provedených kontrolách a uložených pokutách nebo jiných opatřeních podle tohoto zákona poskytuje informace ministerstvu. Dále inspekce vydává rozhodnutí o uzavření zoologické zahrady pro veřejnost v případě, že je provozována bez licence, písemně se vyjadřuje k žádosti o licenci k provozování zoologické zahrady a účastní se provádění pravidelných kontrol zoologických zahrad podle tohoto zákona.¹²²

Konečně podle zákona č. 276/2003 Sb., o Antarktidě, může inspekce na vyžádání ministerstva nařídit zajištění nerostů, paleontologických nálezů, živočichů, rostlin nebo výrobků z nich, o nichž lze důvodně předpokládat, že byly získány českou osobou v Antarktidě v rozporu s tímto zákonem.¹²³

---

¹²⁰ § 29 zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh, ve znění pozdějších předpisů.

¹²¹ § 3 písm. e), § 15 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹²² § 5 odst. 1, § 12 odst. 1, 2, § 13 odst. 1, § 15 odst. 1, § 17 odst. 1, 4 zákona č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹²³ § 28 odst. 1 zákona č. 276/2003 Sb., o Antarktidě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5. Ostatní činnosti České inspekce životního prostředí

5.1 Poskytování informací, podávání podnětů a stížností

Česká inspekce životního prostředí vykonává mimo pravomoci obsažené v jednotlivých složkových zákonech ochrany životního prostředí také další činnosti.

Jakožto orgán státní správy je povinna poskytovat veřejnosti informace, a to jak podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, tak podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.¹²⁴

Žádost o poskytnutí informace lze podat ústně, písemně, telefonicky, elektronicky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou, a to na oblastních inspektorátech, popřípadě na ředitelství inspekce, jedná-li se o souhrnné informace celostátního charakteru. Žádost nemusí být odůvodňována, musí z ní však být zřejmé, čeho se má poskytovaná informace týkat a kdo ji podal. Informace musí být poskytnuta bez zbytečného odkladu, nejdéle do 30 dnů od obdržení žádosti, ve výjimečných případech zákon stanoví maximální lhůtu 60 dnů. Inspekce může odepřít přístup k informaci v případě informací utajovaných, osobních či individuálních údajů, ochrany osobnosti, duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství, případně z dalších zákonem stanovených důvodů;¹²⁵ v praxi se tak děje zcela výjimečně.¹²⁶

Inspekce je rovněž povinna vyřizovat podněty na poškozování nebo ohrožování životního prostředí a stížnosti proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.¹²⁷ Zákon inspekci stanoví povinnost na požádání sdělit žadateli ve lhůtě 30 dnů, jakým způsobem podnět vyřídila. Obdobná úprava platí v případě vyřizování stížností s tím, že inspekce musí vyřídit stížnost do 60 dnů od jejího podání a zároveň vyrozumět stěžovatele. Byla-li stížnost shledána důvodnou, je inspekce povinna bezodkladně učinit nezbytná opatření k nápravě.¹²⁸

Od roku 2008 funguje tzv. Zelená linka. Jedná se o přímé a bezplatné telefonické spojení mezi inspekcí a občany, které je využíváno jak k přijímání podnětů a stížností, tak

---

¹²⁴ *Česká inspekce životního prostředí: Poskytování informací - obecné informace* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Poskytovani-informaci>>.

¹²⁵ § 3 odst. 1, § 7 odst. 1, § 8 zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁶ *Česká inspekce životního prostředí: Poskytování informací - obecné informace* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Poskytovani-informaci>>.

¹²⁷ *Česká inspekce životního prostředí: Podávání podnětů a stížností* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Podavani-podnetu-a-stiznosti>>.

¹²⁸ § 42, § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

také k poskytování informací o kompetencích inspekce. Linka je v provozu denně od 8 do 16 hodin a v průměru zaznamenává 2 dotazy každý den.¹²⁹

5.2 Mezinárodní spolupráce

Inspekce se v rámci své činnosti podílí také na různých mezinárodních aktivitách. Je zapojena do sítě inspekcí životního prostředí zemí EU a přidružených zemí, tzv. sítě IMPEL, v rámci níž se pracovníci inspekce zúčastňují vybraných akcí na pozvání jejich organizátorů, aktivně spolupracují na vybraných projektech a podílejí se na implementaci evropské environmentální legislativy.¹³⁰ Na této úrovni byly v poslední době projednávány významné otázky, např. projekt o přeshraničním pohybu odpadů, obchodování s emisemi a neformální řešení environmentálních konfliktů dialogem.¹³¹

V rámci mezinárodní úmluvy CITES (Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin) zabezpečuje oddělení ochrany přírody pohotovostní službu pro kontrolu mezinárodního obchodu s ohroženými druhy rostlin a živočichů a výměnu informací o tomto obchodu se signatářskými zeměmi.¹³² V roce 2010 tak například pracovníci inspekce spolu s celníky při prohlídce zadrželi 18 vzácných papoušků, mezi nimi také 3 exempláře druhu Ara kobaltový, jenž je považován za jednoho z nejohroženějších papoušků světa.¹³³ Za příkladné úsilí v boji proti nezákonnému obchodování s papoušky následně inspekce spolu s Generálním ředitelstvím cel obdržely vyznamenání od sekretariátu CITES.¹³⁴

Inspekce dále spolupracuje v rámci mezinárodní sítě organizací a institucí usilujících o soulad prosazování domácího a mezinárodního práva v oblasti životního prostředí – tzv. sít' INECE. V rámci mezinárodní policejní organizace Interpol se účastní práce ve skupině „Wildlife crime“, která se zabývá odhalováním nelegálních činností souvisejících

¹²⁹ *Výroční zpráva ČÍŽP za rok 2012* [online], s. 15. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹³⁰ *Česká inspekce životního prostředí: Mezinárodní aktivity ČÍŽP* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Mezinarodni-aktivity>>.

¹³¹ *Česká inspekce životního prostředí: IMPEL network* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/231_IMPEL-network>.

¹³² *Česká inspekce životního prostředí: Mezinárodní aktivity ČÍŽP* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Mezinarodni-aktivity>>.

¹³³ *Česká inspekce životního prostředí: V ČR zajištěn jeden z nejohroženějších papoušků světa!!!* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2654_V-CR-zajisten-jeden-z-nejohrozenejsich-papousku-sveta>.

¹³⁴ *Česká inspekce životního prostředí: Úspěch v boji proti nezákonnému obchodu s papoušky* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2756_Uspech-v-boji-proti-nezakonnemu-obchodu-s-papousky>.

s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Na základě bilaterálních smluv inspekce spolupracuje s příslušnými orgány jiných států.¹³⁵

Oddělení odpadového hospodářství je zapojeno do kontroly dovozu a vývozu nebezpečných odpadů v rámci sítě TFS. Inspekce rovněž zabezpečuje funkci mezinárodní varovné centrály pro ochranu Labe při práci mezinárodních komisí pro ochranu Labe a Odry.¹³⁶

V důsledku rozvoje mezinárodních aktivit došlo v roce 1998 k založení Pracovní skupiny České inspekce životního prostředí pro mezinárodní spolupráci. Skupina je složena z pracovníků inspekce jednotlivých odborných oddělení i externích expertů. Podílí se na přípravě a realizaci mezinárodních projektů, jednotliví zástupci jsou členy mezinárodních institucí v oblasti ochrany životního prostředí.¹³⁷ Následně bylo vytvořeno také samostatné oddělení zahraničních vztahů a komunikace s veřejností.¹³⁸

---

¹³⁵ *Česká inspekce životního prostředí: Zahraniční spolupráce* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Zahranicni-spoluprace>>.

¹³⁶ *Česká inspekce životního prostředí: Mezinárodní aktivity ČIŽP* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/O-nas/Mezinarodni-aktivity>>.

¹³⁷ *Česká inspekce životního prostředí: Pracovní skupina ČIŽP pro mezinárodní spolupráci* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Zahranicni-spoluprace/Mezinarodni-skupina-CIŽP>>.

¹³⁸ *Česká inspekce životního prostředí: Oddělení zahraničních vztahů* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Zahranicni-spoluprace/Oddeleni-zahranicnich-vztahu>>.

6. Praktické fungování České inspekce životního prostředí

6.1 Souhrnný přehled činnosti inspekce

Pro představu o fungování inspekce je na místě uvést také stručný statistický přehled hlavních činností inspekce. Zde jako základní zdroj poslouží výroční zprávy, které inspekce každoročně vydává a které nabízejí vyčerpávající přehled veškerých činností za příslušný rok. Aktuálně byly použity údaje z Výroční zprávy za rok 2012.

Lze tak vyčíst, že za uvedený rok provedla inspekce celkem 17 051 kontrol a inspekční činnosti, což je přibližně stejný počet jako v předchozích letech. Počet kontrol na jednoho inspektora vycházel na 40, přičemž ani tento údaj se dlouhodobě příliš nemění. V rámci úsporných opatření dochází k dlouhodobému pozvolnému snižování počtu pracovníků inspekce, v současnosti je jich 551.¹³⁹

Inspekce vydala za rok 2012 celkem 9 797 pravomocných rozhodnutí. Dohromady uložila 2 289 pokut, jejich celkový objem dosáhl 98 390 038 Kč, přičemž u těchto údajů dochází v průběhu let k mírnému poklesu. Rozhodnutí nápravného charakteru se vydává v menším počtu, celkem jich inspekce vydala 366. O zastavení nebo omezení provozu bylo rozhodnuto v 36 případech, o odebrání nebo zabavení živých a neživých exemplářů v 81 případech; celkový počet zabavených exemplářů přitom dosáhl 1 077. Celkem inspekce vydala 10 610 stanovisek a vyjádření pro jiné správní orgány.¹⁴⁰

Šetření podnětů, stížností a petic tvoří přibližně 6 % z celkové činnosti inspekce. V roce 2012 inspekce přijala 2 367 podnětů, 189 jich však bylo postoupeno jinému kompetentnímu orgánu státní správy. Dále došlo k vyřízení 233 žádostí o informace, které se týkaly zejména kvality ovzduší, bojů s lesními škůdci a havárií na vodních tocích. Stále více informací je rovněž poskytováno prostřednictvím diskusního fóra na internetových stránkách inspekce.¹⁴¹

V rámci jednotlivých složek ochrany životního prostředí se statistiky dosti liší. Oddělení ochrany ovzduší provedlo v roce 2012 celkem 5 008 kontrol a uložilo 332 pokut v celkové výši 13 920 500 Kč. Nejčastěji se inspekce zabývala překročením emisních limitů,

---

¹³⁹ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 8 - 9. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴⁰ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 9 - 11. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴¹ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 14 - 16. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

nedodržením technických podmínek provozu zdrojů znečišťujících ovzduší, nezjišťováním úrovně znečišťování ovzduší, provozováním zdroje bez příslušného povolení nebo nevedením provozní evidence.¹⁴²

Oddělení ochrany vod, pod které spadá i oblast integrované prevence a prevence závažných havárií, provedlo 3 453 kontrol (z toho 264 podle zákona o integrované prevenci) a uložilo 391 pokut v celkové výši 15 996 938 Kč. K nejčastějším deliktům v této oblasti patří vypouštění odpadních vod do vod povrchových v rozporu s povolením vodoprávního úřadu, případně bez platného povolení, dále nedovolený odběr podzemních vod, neučinění přiměřených opatření při skladování a manipulaci se závadnými látkami nebo nedostatečné odkanalizování obcí a průmyslových areálů.¹⁴³

Inspekce evidovala celkem 196 havárií vedených v centrální evidenci dle zákona o vodách, z nichž se ve 106 případech jednalo o únik ropných látek. Nejčastější příčinou byl přitom lidský faktor – celkem ve 100 případech ze všech evidovaných havárií.¹⁴⁴

Inspektoři oddělení odpadového hospodářství, pod které spadá nakládání s odpady, obaly, chemickými látkami a biocidy, uskutečnili 2 892 kontrol a uložili 849 pokut v celkové výši 36 840 100 Kč. Nejčastějšími delikty na tomto úseku bylo nedodržování provozních řádů zařízení k odstraňování, využívání, sběru a výkupu odpadů, nakládání s odpady v zařízeních k tomu neurčených, nezabezpečení odpadů před nežádoucím únikem, předávání odpadů do vlastnictví neoprávněným osobám či nevedení evidence o přijímaných odpadech.¹⁴⁵

Oddělení ochrany přírody, do jehož agendy náleží také oblast obchodování s ohroženými druhy rostlin a živočichů, geneticky modifikovaných organismů a zoologických zahrad, uskutečnilo 2 942 kontrol a uložilo 417 pokut v celkové výši 6 803 000 Kč. Mezi časté delikty patří nezákonné kácení či poškozování dřevin rostoucích mimo les, neplnění uloženého opatření náhradní výsadby, nepovolené zalesňování lokalit s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, ale také neplnění zákonných povinností obecními úřady při vydávání správních aktů v oblasti ochrany přírody a krajiny.¹⁴⁶

---

¹⁴² *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 21 - 34. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴³ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 34 - 46. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴⁴ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 18 - 19. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴⁵ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 46 - 56. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴⁶ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 56 - 67. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

Konečně oddělení ochrany lesa provedlo 1 299 kontrol a uložilo 126 pokut v celkové výši 14 910 500 Kč. Častými delikty jsou zejména nelegální těžba dřeva, nesplnění povinnosti zalesnění holin, neoprávněné použití lesní půdy k jiným účelům a poškození lesa těžbou či přibližováním dřeva.¹⁴⁷

Pro zajímavost lze uvést ještě stručnou ekonomickou statistiku. Celkové výdaje inspekce za rok 2012 činily necelých 339 milionů Kč, z čehož připadá 186,4 milionů Kč na mzdové výdaje, 63 milionů Kč na pojistné, 30 milionů Kč na investiční výdaje a přes 57 milionů Kč na ostatní běžné výdaje. Příjmy inspekce tvořily celkem 2 783 000 Kč (zejména příjmy z pronájmu a přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady). Ve srovnání s předešlými lety poznamenala činnost inspekce výrazná úsporná opatření, například běžné provozní výdaje poklesly oproti roku 2011 o 21 %.¹⁴⁸

6.2 Významné případy řešené inspekcí

Na závěr je vhodné zmínit některé konkrétní případy, kterými se inspekce v nedávné době zabývala.

V září 2013 udělilo oddělení ochrany lesa Oblastního inspektorátu v Plzni pokutu ve výši 1,1 milionu Kč uživateli honitby za to, že ohrozil a poškodil životní prostředí v lesích tím, že při výkonu práva myslivosti úmyslně koncentroval intenzivním krměním nadměrné množství vysoké zvěře na malé ploše lesa u Líšťan. Došlo tak k rozsáhlým škodám na lesních porostech – některé stromy v důsledku okusu zvěří uhynuly. Navíc byl půdní povrch dané lokality poškozen sešlapáváním a trusem. Pachatel se dopustil porušení § 32 odst. 4 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, podle něhož má vlastník lesa a uživatel honitby povinnost dbát, aby lesní porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří. Pokutu uložila inspekce na základě § 4 odst. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, protože pokutovaný vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení

---

¹⁴⁷ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 67 - 78. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

¹⁴⁸ *Výroční zpráva České inspekce životního prostředí za rok 2012* [online], s. 97 - 78. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

škodlivých biotických činitelů. Pokutovaný se odvolal, ministerstvo však rozhodnutí inspekce potvrdilo v plném rozsahu.¹⁴⁹

Známým se stal případ, kdy společnost Nisa Recycling, s.r.o. od roku 2005 neoprávněně dovážela do České republiky a ukládala odpady plastů, textilu a jiných materiálů v množství 7 500 tun. Odpad pocházející z Německa společnost uložila na lokalitě poblíž Arnoltic na Liberecku. Oblastní inspektorát v Liberci postupně uložil společnosti několik pokut za různá pochybení, podal také trestní oznámení. V listopadu 2012 došlo v areálu ke dvěma velkým požárům, zřejmě úmyslně založeným. Za nakládání s odpady v zařízení, které k tomu nebylo povoleno nebo určeno, uložila inspekce uvedené společnosti pokutu ve výši 25 000 000 Kč podle § 66 odst. 4 písm. b) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, a současně stanovila jako nápravná opatření odvoz odpadů a jejich předání oprávněné osobě. Případ však není uzavřen, společnost totiž vůbec nekomunikuje a pokuty se zatím nedaří vymoci.¹⁵⁰

V červenci 2013 se podařilo inspekci spolu s Celní správou ČR zadržet 24 rohů nosorožce tuponosého, který je chráněn mezinárodní úmluvou CITES, v celkové hodnotě kolem 100 milionů Kč. Jedná se o největší případ nelegálního obchodu s nosorožčími rohy v České republice. Vyšetřování prokázalo, že mezinárodní skupina pachatelů získala na základě nepravdivých údajů povolení k lovu v Jihoafrické republice i povolení k vývozu a dovozu do EU. Rohy měly být dále distribuovány do Asie, kde jsou vysoce ceněny jako surovina pro výrobu tradiční medicíny. Nebyl přitom prokázán jejich legální původ, jak požaduje § 24 zákona č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, proto došlo k jejich zabavení podle § 34a uvedeného zákona. Případ vyšetřuje Policie ČR. Ze spáchání trestného činu bylo obviněno 16 osob, kterým hrozí až osmiletý trest odnětí svobody.^{151 152}

V září 2010 provedla inspekce kontrolu plnění podmínek integrovaného povolení společností Železářny Hrádek, a.s. Bylo zjištěno, že společnost sice dodržuje podmínky dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, avšak odpady vzniklé při zpracování strusky nevyhovují požadavkům zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. V listopadu 2011 tak byly společnosti uděleny pokuty ve výši 10 000 Kč za nevedení evidence odpadů stanoveným

---

¹⁴⁹ Česká inspekce životního prostředí: *Mimořádně vysoká pokuta 1.100.000 Kč uživateli honitby za les, zničený zvěř* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3611_Mimoradne-vysoka-pokuta-1-100-000-Kc-uzivateli-honitby-za-les-zniceny-zveri>.

¹⁵⁰ Česká inspekce životního prostředí: *Vysoká pokuta 25 milionů korun společnosti Nisa Recycling s. r. o. za neoprávněné nakládání s odpady* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3603_Vysoka-pokuta-25-milionu-koron-spolecnosti-Nisa-Recycling-s-r-o-za-neopravnene-nakladani-s-odpady>.

¹⁵¹ Česká inspekce životního prostředí: *Společná tisková zpráva ČIŽP, Celní správy ČR a Policie ČR* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3591_Spolecna-tiskova-zprava-CIZP-Celni-spravy-CR-a-Policie-CR>.

¹⁵² Česká inspekce životního prostředí: *Doplňující informace České inspekce životního prostředí k problematice pašování nosorožčích rohů* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3592_Doplnujici-informace-Ceske-inspekce-zivotniho-prostredi-k-problematice-pasovani-nosorozcich-rohu>.

způsobem (§ 66 odst. 2 písm. a) zákona o odpadech), ve výši 1,5 milionu Kč za předání odpadů osobě, která k jejich převzetí není oprávněna (§ 66 odst. 3 písm. b) zákona o odpadech), a ve výši 10 milionů Kč za nakládání s odpady v zařízení, ve kterém to není povoleno (§ 66 odst. 4 písm. b) zákona o odpadech). V souvislosti se zjištěnými skutky podala inspekce oznámení o spáchání trestného činu Policii ČR.¹⁵³

Za porušení zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, udělila pobočka inspekce v Karlových Varech v lednu 2012 pokutu 1 milion Kč společnosti Karlovarské silnice, a.s. Inspektoři při opakované kontrole zjistili, že z areálu bývalé obalovny silničních drtí Bochov odtékají odpadní vody obsahující polychlorované bifenylly přímo do Lomnického potoka, jenž teče do vodárenské nádrže Stanovice sloužící jako zásobárna pitné vody. Provozovatel zacházející se zvláště nebezpečnými látkami tak nečinil odpovídající opatření, jak to požaduje § 39 odst. 4 uvedeného zákona. K nápravě došlo až v prosinci 2012. Jednalo se již o čtvrtou pokutu uloženou inspekcí v této kauze, která je nadále sledována.¹⁵⁴

---

¹⁵³ Česká inspekce životního prostředí: *Železárnám Hrádek byla potvrzena pokuta 10 milionů, případ bude šetřit policie* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3486_Zelezarnam-Hradek-byla-potvrzena-pokuta-10-milionu-pripad-bude-setrit-policie>.

¹⁵⁴ Česká inspekce životního prostředí: *Pokuta za porušení vodního zákona* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3185_Pokuta-za-poruseni-vodniho-zakona>.

Závěr

Česká inspekce životního prostředí představuje první inspekční orgán na našem území, který vykonává dozor ve všech složkách životního prostředí. Po více než 20 let dbá o to, co by mělo být v zájmu každého člověka, tedy o zachování čistého, nepoškozeného a neznečištěného životního prostředí. Význam tohoto orgánu ostatně dokazuje množství kontrolní činnosti a uložených opatření, jak dokládá výše uvedená statistika, stejně jako závažnost případů, na jejichž řešení se inspekce podílela.

V poslední době se velkým přínosem stalo zavádění moderních technologií. Roku 2009 došlo ke spuštění elektronických datových schránek sloužících pro rychlejší a efektivnější komunikaci s příslušnými subjekty.¹⁵⁵ Inspekce je také od roku 2010 zapsána do projektu Zefektivnění činnosti inspektorů České inspekce životního prostředí, který staví na využití nových technologií v oblasti IT při činnosti inspekce. Nová technologie spočívá v možnosti pořízení hlasového záznamu při kontrolní činnosti a jeho následném převedení do textové formy pomocí speciálního softwaru. Tento software je již používán například v oblasti justice a panuje přesvědčení, že jeho využitím se zvýší rychlost práce úředníků i transparentnost úřadu z důvodu možnosti archivace hlasových záznamů.¹⁵⁶

V průběhu let dochází k postupnému zvyšování pravomocí inspekce a počtu oblastí, v nichž tyto pravomoci smí uplatňovat, což je dle mého názoru jistě správné, neboť jen důsledným prováděním inspekční činnosti může být zaručena komplexní ochrana všech složek životního prostředí. Stále však přetrvává řada nedostatků.

Problematickou a hodně diskutovanou je oblast nakládání s odpady. Jak vyplývá z výše uvedených statistik, téměř polovina z celkové výše pokut uložených inspekcí připadá právě na oblast odpadového hospodářství, což je ovšem dáno i vysokou horní hranicí sazby za správní delikty spáchané podle zákona č. 185/2001, o odpadech. Zároveň platí, že až třetinu z celkového množství pokut uloží inspekce za nezákonné nakládání s odpady v zařízeních, která k tomu nejsou určena.¹⁵⁷

Domnívám se, že pravomoci inspekce v oblasti odpadového hospodářství stále nejsou dostatečné; navrhol bych proto upravit vhodným způsobem legislativu. Inspekce by

---

¹⁵⁵ Česká inspekce životního prostředí: *Datové schránky* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/1971_DATOVE-SCHRANKY>.

¹⁵⁶ Česká inspekce životního prostředí: *Zefektivnění činnosti inspektorů ČIŽP* [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/Projekt-OP-LZZ>>.

¹⁵⁷ Česká inspekce životního prostředí: *Milionové pokuty za nelegální terénní úpravy a rekultivace* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3169_Milionove-pokuty-za-nelegalni-terenni-upravy-a-rekultivace>.

především měla být oprávněna kontrolovat také nepodnikající fyzické osoby a ukládat jim pokuty (úprava § 76 odst. 1 písm. a), c) zákona o odpadech), protože významnou část prohřešků mají na svědomí právě fyzické osoby – nepodnikatelé.¹⁵⁸ Dále by inspekce měla být zahrnuta mezi orgány vykonávající kontrolu placení poplatků u provozovatele skládky (§ 46 odst. 5 zákona o odpadech). Postupně totiž dochází k nárůstu množství nebezpečných odpadů na skládkách, za něž nebyly řádně odvedeny poplatky.¹⁵⁹

Zákon o odpadech by také měl předepisovat v § 18 odst. 1 provozovatelům zařízení ke sběru a výkupu odpadů povinnost mít trvale v provozovně k dispozici všechny důležité doklady, zejména provozní řád takového zařízení, průběžnou evidenci odpadů, živnostenské oprávnění či výpis z obchodního rejstříku, což by výrazně zjednodušilo provádění kontrol.¹⁶⁰ Problémy v praxi často činí dosti obecné vymezení pojmu „autovrak“ v § 36 písm. a) zákona o odpadech; konkrétně by mělo být blíže vymezeno (například prováděcím předpisem), co vše může být podřazeno pod výraz „neúplné motorové vozidlo“.¹⁶¹

Výkon kontrolních pravomocí inspekce ztěžuje také výrazně vyšší počet zařízení ke sběru a výkupu odpadů a autovrakovišť v porovnání s okolními státy; zvláště nadprůměrný je přitom počet takových zařízení v sociálně vyloučených lokalitách, s čímž souvisí také zvýšené riziko nelegální činnosti, kterou se daří jen stěží postihovat.^{162 163} Bylo by tedy dle mého názoru vhodné přijmout zákon, který by účinně reguloval počet takovýchto zařízení.

Nedostatky právní úpravy lze nalézt i v jiných oblastech ochrany životního prostředí. Na úseku ochrany vod by inspekce mohla být zařazena mezi povodňové orgány uvedené v § 77 odst. 2 a 3 zákona o vodách. Vzhledem ke svým odborným znalostem a zkušenostem by pracovníci inspekce mohli být využiti například k ověření aktuální povodňové situace v terénu, čímž by napomohli ostatním orgánům k lepšímu zvládnutí povodně.¹⁶⁴

---

¹⁵⁸ *Česká inspekce životního prostředí: Kontroly nakládání s dřevěnými železničními pražci* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2016_Kontroly-nakladani-s-drevenymi-zeleznicnimi-prazci>.

¹⁵⁹ *Česká inspekce životního prostředí: Problematika poplatků za nebezpečné odpady* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3574_Problematika-poplatku-za-nebezpecne-odpady>.

¹⁶⁰ *Česká inspekce životního prostředí: Největší pokuty v Libereckém kraji jsou za odpady* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2587_Nejvetsi-pokuty-v-Libereckem-kraji-jsou-za-odpady>.

¹⁶¹ *Česká inspekce životního prostředí: Autovrakoviště na východě Čech porušují zákony* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2589_Autovrakoviste-na-vychode-Cech-porusuji-zakony>.

¹⁶² *Česká inspekce životního prostředí: Celorepubliková kontrolní akce zaměřená na kontrolu autovrakovišť* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3265_Celorepublikova-kontrolni-akce-zamerena-na-kontrolu-autovrakovist>.

¹⁶³ *Česká inspekce životního prostředí: ČIZP provedla celorepublikovou kontrolní akci, zaměřenou na provozovny pro sběr a výkup odpadů* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3252_CIZP-provedla-celorepublikovou-kontrolni-akci-zamerenou-na-provozovny-pro-sber-a-vykup-odpadu>.

¹⁶⁴ *Česká inspekce životního prostředí: Zpráva o dopadu povodní v ČR v červnu 2013* [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/3588_Zprava-o-dopadu-povodni-v-CR-v-cervnu-2013>.

Aktuálně účinný zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, neumožňuje inspekci (stejně jako předešlý zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší) sankcionovat nepodnikající fyzické osoby. Dle mého názoru by inspekce měla být zařazena mezi orgány projednávající přestupky podle § 24 tohoto zákona. Ke znečišťování ovzduší totiž mimo jiné výrazně přispívá fakt, že velké množství domácností spaluje nevhodné materiály včetně odpadů.¹⁶⁵

Velký problém konečně představuje i financování činnosti inspekce, protože tak jako u ostatních orgánů státu i zde hraje klíčovou roli pro její řádné fungování dostatečný přísun finančních prostředků. Naneštěstí v poslední době dochází k zavádění výrazných úsporných opatření, což má za následek propouštění zaměstnanců inspekce a omezení provozních výdajů. Hrozí tudíž v brzké době omezení kontrolní činnosti a tím oslabení ochrany životního prostředí. Nezbyvá než doufat, že si v budoucnu představitelé příslušných orgánů veřejné moci uvědomí, jak zásadní význam představuje kvalita prostředí, v němž všichni žijeme, a tento nepříznivý trend zastaví.

---

¹⁶⁵ Česká inspekce životního prostředí: ČIŽP nedokáže postihovat domácnosti, které topí odpadem. Zákon jí to neumožňuje [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/2449_CIZP-nedokaze-postihovat-domacnosti-ktere-topi-odpadem-Zakon-ji-to-neumoznuje>.

Použité zdroje

1. Tištěná literatura

- DAMOHOŘSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. 678 s.
- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Praha: ASPI, a.s., 2009. 464 s.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 875 s.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 1481 s.
- HÁCHA, Emil a kol. *Slovník veřejného práva československého. Svazek I*. Praha: EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2000. 871 s.
- MÜLLEROVÁ, Monika. *Člověk a prostředí – globální environmentální problémy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 129 s.
- PEKÁREK, Milan a kol. *Péče o životní prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 216 s.
- DOHNAL, Vítězslav, ČERNÝ, Pavel. *Stát, obec, kraj a občan při ochraně životního prostředí*. Praha: Edice Planeta, 2005. 80 s.
- HRADEC, Vratislav. *Lexikon práva životního prostředí*. Praha: Eurolex, 2005. 1145 s.
- FILIPEC, Josef a kol. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Praha: Academia, 2007. 647 s.
- KRAUS, Jiří a kol. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2005. 879 s.
- KEMP, David. *The environment dictionary*. London: Routledge, 1998. 464 s.
- LANGROVÁ, Veronika. *Přehled judikatury z oblasti životního prostředí*. Praha: ASPI, a.s., 2007. 380 s.

2. Právní předpisy a judikatura

- Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č.17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 276/2003 Sb., o Antarktidě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 123/2012 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Nařízení vlády č. 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. května 2013, č. j. 3 As 23/2013 - 23.

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. října 2004, č. j. 7 A 136/2002 - 67.+

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. listopadu 2003, č. j. 7 A 82/2002 - 40.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. října 2004, č. j. 5 A 42/2002 - 43.

3. Internetové zdroje

Česká inspekce životního prostředí [online]. Dostupné na <<http://www.cizp.cz/>>.

Výroční zpráva ČIŽP za rok 2012 [online]. Dostupné na <http://www.cizp.cz/files/=4078/CIZP_VZ_Cz_2013_web.indd_2.pdf>.

Shrnutí

Česká inspekce životního prostředí je odborný orgán státní správy České republiky zřízený roku 1991. Je pověřen dozorem nad dodržováním právních předpisů a správních rozhodnutí v oblasti životního prostředí. Během své existence vydal velké množství zásadních rozhodnutí, čímž soustavně přispívá k důkladnější ochraně životního prostředí.

Klíčová slova: inspekce, životní prostředí, veřejná správa, správní právo, správní orgán, správní dozor

Summary

The Czech Environmental Inspection in Protection of Environment is an expert organ of state administration of the Czech Republic that was established in 1991. It is charged with supervision on observing laws and administrative decisions in the area of the environment. During its existence it has issued a great amount of fundamental decisions, by which it contributes systematically to a more thorough protection of the environment.

Key words: inspection, environment, public administration, administrative law, administrative agency, administrative supervision